

Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις

«Ἐντολὴ γὰρ Κυρίου μὴ σιωπᾶν ἐν καιρῷ κινδυνευούσης Πίστεως. Λάλει γάρ, φησί, καὶ μὴ σώπα... Διὰ τοῦτο ἀγῶν ὁ τάλας, δεδουκῶς τὸ Κριτήριον, λαλῶ».

(Ὁσ. Θεοδώρου Στουδίτου, PG 99, 1321)

Νὰ ἡγηθοῦν τῶν Θεολογικῶν Διαλόγων εἰς τὴν Ραβένναν τῆς Ἰταλίας

Πρόσκλησις εἰς τὸν Πάπαν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου*

Καὶ Φιλο-Παπικὴ Πρόσκλησις ὑπὸ τῶν Ἀθηνῶν

Τοῦ κ. Γεωργίου Ζερβοῦ

Διευθυντοῦ Συντάξεως

τῆς ἐφημερίδος «Ὁρθόδοξος Τύπος»

Ἡ ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΟΤΗΣ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν δὲν ἔχουν προηγούμενον.

Ἐνῶ ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ ἀντιτάσσεται εἰς τὰς προσπάθειάς διὰ τὴν Ἑνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι γίνονται μὲ τὴν καταφρόνησιν τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῆς Ὁρθόδοξου Πίστεως καὶ Καθηγούμενοι Ἱερῶν Μονῶν, Μοναχοί, Μοναχαί, ὁ ἔντιμος Κληρὸς καὶ ὁ πιστὸς λαὸς ἐκδηλώνουν παντοιοτρόπως τὴν ἀντίθεσίν των πρὸς τὴν πορείαν διὰ τὴν αἰρετικὴν Ρώμην, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ ὁ Ἀθηνῶν ἀδιαφοροῦν διὰ τὰς ἀντιδράσεις καὶ ἐκδηλώνουν ἐπιθετικώτερα τὸν φιλο-Παπισμὸν των.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, εἰς μίαν προσπάθειαν νὰ ἐπιταχυνθοῦν αἱ διαδικασίαι πρὸς τὴν Ἑνωσιν, ἀπηύθυνεν ἐπιστολὴν εἰς τὸν Πάπαν, διὰ τῆς ὁποίας τὸν καλεῖ νὰ ἡγηθοῦν ἢ νὰ ἐποπτεύσουν τῶν Θεολογικῶν Διαλόγων, οἱ ὁποῖοι θὰ πραγματοποιηθοῦν εἰς τὴν Ραβένναν τῆς Ἰταλίας κατὰ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον.

Τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς δὲν ἐδημοσιοποιήθη, ἀλλὰ συμφώνως μὲ πληροφορίας τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἔχει ἐξεύρει

τέχνασμα, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ ξεπερασθῆ τὸ ζήτημα τοῦ *Πρωτείου*. Τὸ *σχέδιον* προβλέπει νὰ διακηρυχθῆ ἡ Οἰκουμενικότης τῆς Ἐκκλησίας (περιλαμβάνεται καὶ ἡ Παπική), νὰ ἀναγνωρισθῆ τὸ *Πρωτεῖον*, ἐντὸς τῆς *Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας*, ἀλλὰ καὶ ὅλαι αἱ ἀποφάσεις τοῦ Πάπα νὰ συνοδεύωνται καὶ ἀπὸ τὴν ἔγκρισιν Συνόδου.

Τοῦτο εἶναι ἐν *τέχνασμα*, διὰ νὰ νομιμοποιηθοῦν οἱ Ὁρθόδοξοι ὡς συνομιληταὶ τοῦ Πάπα καὶ νὰ παύσουν αἱ καταγγελία ὅτι εἶναι ἀποστάται καὶ αἰρετικοί.

Εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν δὲν ἔχομεν *Πάπαν*, οὔτε καὶ *Πρόεδρον Ἐκκλησίας*, ἀλλὰ *Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου*. Τοῦτο σημαίνει ὅτι αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται συλλογικῶς. Καὶ δὲν λαμβάνονται ὑπὸ ἐνὸς (Ἄν καὶ τὸ ἀλλοιώνουν τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας).

Τὸ *τέχνασμα* τοῦ Πατριαρχείου λέγει: θὰ λαμβάνη ὁ Πάπας τὰς ἀποφάσεις, τύποις θὰ ὑπάρχη Συνοδικότης, ἀφοῦ θὰ ἐγκρίνωνται ὑπὸ Συνόδου καὶ παραλλήλως, θὰ ἀναγνωρίζεται τὸ *Πρωτεῖον* του εἰς τὴν *Οἰκουμενικὴν Ἐκκλησίαν*.

Ἄλλὰ καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἰς μελέτην του, ἡ ὁποία δημοσιεύεται εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» (Μάρτιος 2007), διακηρύσσει ὅτι θὰ συνεχισθοῦν αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν *Ἐνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν*.

Συμφώνως μὲ περίληψιν τῆς μελέτης, ἡ ὁποία κατεχωρίσθη εἰς τὴν ἴστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος:

«Σαφεῖς καὶ ξεκάθαρες ἀπαντήσεις ἔδωσε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος, σὲ ὅσους ἐπέκριναν τὴν πρόσφατη ἐπίσκεψή του στὸ Βατικανὸ καὶ τὰ ἀνοίγματα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Δύση, σὲ μελέτη του, ποῦ δημοσιεύεται στὸ περιοδικὸ Ἐκκλησία (Μάρτιος 2007). Μεταξὺ ἄλλων, ὁ Μακαριώτατος ἐπισημαίνει: ...ὅλες οἱ ποικίλων μορφῶν ἀνταλλαγῆς ἐπισκέψεων Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν γίνονται στὸ πλαίσιο τῆ ἐνάρξεως (ἀπὸ τὸ 1980) τοῦ ἐπισήμου Διαλόγου, τὸν ὁποῖο Συνοδικὰ ὅλες οἱ Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίαι ἔχουν

ἀποφασίσει ἀπὸ τὸ 1963 (Πανορθόδοξος). Ἐφ ὅσον ἀποφασίστηκε ὁ Διάλογος, οἱ κάθε εἶδους, μὴ καθαυτὸ λειτουργικῆς, βέβαια, συναντήσεις, ὄχι μόνο δὲν ἀπαγορεύονται, ἀλλὰ εἶναι καὶ πολλαπλὰ χρήσιμες γιὰ τὴν ἔμμεση διευκόλυνση τοῦ Διαλόγου, ποὺ γίνεται ἔνεκα τῶν δογματικῶν διαφορῶν. Ποιὸς μπορεῖ νὰ ἰσχυρισθεῖ ὅτι συζητήσεις, ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων γιὰ μὴ κυρίως δογματοθεολογικὰ θέματα, ποὺ μᾶς διαιροῦν, δὲ βοηθάει στὴν ἀλληλοκατανόηση, στὴ δημιουργία καλύτερου κλίματος μεταξὺ τῶν ἀντιφρονούντων; Ποιὸς ἐχέφρων ὑποτιμᾷ σήμερα τὴν σημασία τῶν διαπροσωπικῶν σχέσεων; Πότε ἢ Ἐκκλησία ἀρνήθηκε νὰ συζητᾷ γιὰ τὴν διευκόλυνση συζητήσεων δογματικῶν;...

Τὸ νὰ συζητεῖ κανεὶς μὲ Χριστιανούς, ποὺ ἔχουν δογματικῆς διαφορῆς γιὰ θέματα κοινοῦ καὶ πανανθρώπινου ἐνδιαφέροντος μόνο θετικὸ μπορεῖ νὰ εἶναι. Ἡ συζήτηση γιὰ τὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία, γιὰ τὸν ἀποχριστιανισμὸ τῆς Εὐρώπης, τὴν ἀνάγκη νὰ δηλώνεται στὸ περίφημο Εὐρωπαϊκὸ Σύνταγμα ὁ Χριστιανικὸς χαρακτήρας τῆς Εὐρώπης, γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ τὴν ὀρθὴ κατανόηση τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος μας, γιὰ τοὺς τρόπους ἀντιμετώπισης τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων καὶ γιὰ τόσα ἄλλα κοινοῦ ἐνδιαφέροντος θέματα, συμβάλλει ἀναμφίβολα ὄχι μόνο στὴν ὀρθὴ ἀντιμετώπισή τους, ἀλλὰ καὶ στὴ δημιουργία κλίματος ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης καί, τουλάχιστον, μειώσεως τῆς καχυποψίας, ποὺ δηλητηριάζε καὶ δηλητηριάζει κάθε καλὴ προσπάθεια πρὸς ἐπίλυση δογματικῶν διαφορῶν...».

Ἡ πρόσκλησις ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου

Τὴν ἐπιστολὴν-πρόσκλησιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου πρὸς τὸν Πάπαν, διὰ νὰ ἡγηθοῦν τῶν Θεολογικῶν Διαλόγων εἰς τὴν Ραβένναν τῆς Ἰταλίας τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον, ἐπέδωκεν εἰς τὸ Βατικανὸν ὁ Ἐπίσκοπος Περγάμου κ. Ἰωάννης.

Ὁ Ἐπίσκοπος παρεχώρησε καὶ μίαν ἀποκαλυπτικὴν συνέντευξιν

εις τὴν Ἰταλικὴν ἔφημερίδα «Ρεπούμπλικα». Ἡ συνέντευξις, τὴν ὁποῖαν μετέδωσε τὸ ΑΠΕ τὴν 16ην Ἀπριλίου, ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«Μὲ τίτλο “Ἡ δική μας εἶναι ἡ Οἰκουμενικὴ Ἐκκλησία” ἡ ἔφημερίδα Ρεπούμπλικα δημοσιεύει συνέντευξιν τοῦ Ἐπισκόπου Περγάμου Ἰωάννη, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν 80ῆ ἐπέτειον τῶν γενεθλίων τοῦ Πάππα Βενέδικτου 16ου, θὰ ἐπιδώσει ἐπιστολὴν τοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου.

Ὁ καθηγητὴς Ἰωάννης Ζηζιούλας, ὅπως γράφει ἡ Ρεπούμπλικα, εἶπε ὅτι εἶναι κρίσιμη ἡ στιγμή καὶ πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθεῖ τὸ πρόβλημα τοῦ παπικοῦ πρωτείου, διαφοροτικὰ ὑπάρχει κίνδυνος νὰ περιπέσουν σὲ περίοδο στασιμότητος οἱ σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Ἀναφερόμενος στὸ μήνυμα, ποῦ κομίζει στὸν Πάππα, ὁ Ἐπίσκοπος Περγάμου Ἰωάννης, εἶπε: Ὁ Πατριάρχης προσκαλεῖ τὸν Πάππα νὰ ἔρθει στὴ Ραβέννα, γιὰ νὰ κηρύξουν τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν, ποῦ θὰ πραγματοποιηθοῦν ἀπὸ τὶς 7 μέχρι τὶς 15 Ὀκτωβρίου, στὸ πλαίσιο τοῦ διαλόγου Καθολικῶν Ὁρθοδόξων.

Ἐρώτηση: Αὐτὸ εἶναι πρωτάκουστο. Σημαίνει, μήπως, ἓνα ποιοτικὸ ἄλλαγμα πρὸς ἐπιτάχυνση τοῦ διαλόγου;

Ἀπάντηση: *Αὐτὴ ἡ συνάντησις εἶναι σημαντικὴ. Στὴ Ραβέννα, ὅπως στὸ Βελιγράδι, ποῦ τὸ περασμένο Φθινόπωρο, μετὰ ἀπὸ μίαν μακρὰν παύσιν, ξαναρχίσαμε τὸ διάλογο, εἶναι παροῦσαι ὅλες οἱ Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίαι μαζί μὲ τὴν Καθολικὴν. Μεταξύ μας, ἔχουμε τὴν ἴδια πίστη καὶ τὴν ἴδια παράδοσιν¹. Τὸ μεγαλύτερον πρόβλημα, ποῦ ἔχουμε νὰ ἀντιμετωπίσουμε εἶναι τὸ πρωτεῖον τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ρώμης, δηλαδὴ, τὸν παπικὸν ρόλον.*

Ἐρώτηση: Αὐτὴ ἦταν ἰδέα τοῦ Ἰωάννη Παύλου τοῦ Β΄. Μέχρι ποίου σημείου εἶναι διατεθειμένοι νὰ φθάσουν οἱ Ὁρθόδοξοι;

Ἀπάντηση: *Γιὰ ὀρισμένους εἶναι ἓνα πρόβλημα ἄλυτον. Ἐγὼ, ἀντιθέτως, ὑποστηρίζω ὅτι μπορεῖ νὰ βρεθεῖ μία λύσις. Ἀρκεῖ νὰ προσδιορίσουμε ἀρκούντως τὴν θέσιν τοῦ*

Ἐπισκόπου τῆς Ρώμης στή δομὴ τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ Ὁρθόδοξοι εἶναι ἔτοιμοι νὰ δεχθοῦν τὴν ἰδέα ἐνὸς Οἰκουμενικοῦ πρωτείου καὶ σύμφωνα μὲ τοὺς κανόνες τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ρώμης εἶναι ὁ πρῶτος.

Ἐρώτηση: Ποῦ βρίσκεται τὸ ἐμπόδιο;

Ἀπάντηση: Ἡ διαφωνία ἐκδηλώνεται σὲ σχέση μὲ ἓνα θεμελιώδες πρόβλημα. Μπορεῖ ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ρώμης νὰ παρεμβαίνει στὶς τοπικὲς ἐκκλησίες;

Ἐρώτηση: Εἶναι, λοιπόν, θέμα δικαιοδοσίας. Ἐσεῖς ποιά ἀπάντηση δίδετε;

Ἀπάντηση: Δὲν μποροῦν νὰ ὑπάρχουν παρεμβάσεις, χωρὶς ἀπόφαση, ποὺ νὰ λαμβάνεται ἀπὸ κοινῶ μὲ τοὺς ἄλλους Ἐπισκόπους. Μὲ δύο λόγια, ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ρώμης ὀφείλει νὰ δρᾷ μαζὶ μὲ τὴ Σύνοδο.

Ἐρώτηση: Ὁ Ποντίφικας, λοιπόν, ὄχι πλέον ὡς ἀπόλυτος ἄρχων, ἀλλὰ σὲ συνεννόηση μὲ ἓνα ἀντιπροσωπευτικὸ ἐπισκοπικὸ ὄργανο;

Ἀπάντηση: Ἀκριβῶς. Εἶναι ἓνα οἰκουμενικὸ πρωτεῖο, ποὺ δρᾷ πάντα ἀπὸ κοινῶ μὲ τὴ Σύνοδο.

Ἐρώτηση: Στὴ συνάντηση τοῦ Βελιγραδίου, τὸ παρελθὸν ἔτος, ὑπῆρξαν προβλήματα μὲ τὴ ρωσικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Τί ἀκριβῶς γίνεται;

Ἀπάντηση: Φοβοῦμαι πὼς στὴ Μόσχα δὲν εἶναι ἔτοιμοι νὰ δεχθοῦν ἓνα οἰκουμενικὸ πρωτεῖο τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ρώμης. Ἐξάλλου, δὲν θέλουν νὰ ἀναγνωρίσουν οὔτε τὸ πρωτεῖο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Κατ' αὐτούς, δὲν χρειάζεται πρωτεῖο. Ἀλλὰ στὸ Βελιγράδι ὅλες οἱ ἄλλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες ἐψήφισαν ὅτι ἡ ἔδρα τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκφράζει τὴν ἐνότητα μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων»².

(*) Ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ 1686/274.2007, σελ. 1 καὶ 5. Ἐπιμέλ. ἡμετ.

1. Σημ.ἡμ. Ἐάν «μεταξύ μας», Ὁρθόδοξοι καὶ Παπικοί, «ἔχουμε τὴν ἴδια πίστη καὶ τὴν ἴδια παράδοση», τότε ὁ *Διάλογος* ἔχει ἤδη ὀλοκληρώσει τὸν προορισμὸ του καὶ δὲν χρειάζεται πλέον. Πότε ὅμως οἱ Ὁρθόδοξοι διεπίστωσαν καὶ διεκήρυσαν τοῦτο,

καὶ μάλιστα συλλογικῶς; Ποία ἄρὰ γε τοπικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐνημέρωσε συνοδικῶς τὸ ποιμνιὸ της γιὰ τὰ *αἴσια* αὐτὰ ἀποτελέσματα τοῦ *Διαλόγου*;

- Βεβαίως γιὰ τοὺς *Οἰκουμενιστὰς* οἱ Παπικοὶ οὐδέποτε ἦσαν κατ' οὐσίαν αἰρετικοί, ἀλλ' ὅμως γιὰ τὴν Μία καὶ Μοναδικὴ Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία οἱ Παπικοὶ ἦσαν ἀνέκαθεν, μετὰ τὸ *Σχίσμα τοῦ 1054*, καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι αἰρετικοί, ἐφ' ὅσον ἐμμένουν μάλιστα στὶς κορυφαῖες αἱρέσεις τους, οἱ ὁποῖες πλήττουν τὴν Τριαδολογία, τὴν Ἐκκλησιολογία καὶ τὴν Σωτηριολογία.

2. Σημ.ήμ. Κατὰ τὴν συνεδρίασι τῆς «Μικτῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου τῆς Ὁρθοδόξου μὲ τὴ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία (Βελιγράδι, Σεπτέμβριος 2006)», ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας ἐπίσκοπος κ. Ἰλαρίων Alfeyev ὑπεστήριξε ἐκκλησιολογικὲς θέσεις, οἱ ὁποῖες ἀμφισβητοῦσαν διαχρονικὰ τὴν θέσι καὶ τὸν ρόλο τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στὴν ἐνότητα τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

- Τὶς θέσεις αὐτὲς ἀντέκρουσε ὁ Καθηγητὴς κ. Βλάσιος Φειδᾶς, μὲ ἐκτενὲς ἄρθρο του: «*Ὁ Πρῶτος καὶ ἡ Συνοδικότης τῆς Ἐκκλησίας στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση*» (περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 679/28.2.2007, σελ. 40-46).